

# Tragedie

**D**e VN Voedsel- en Landbouworganisatie FAO luidt al jaren de noodklok over de deplorable staat van de visbestanden in de wereldzeeën. Anno 2008 blijkt ruim driekwart van de commerciële visbestanden zwaar te worden overbevist. Van de toppredatoren zoals kabeljauw, tonijn en zwaardvis is inmiddels al meer dan 90 procent uitgeroeid. Het gevolg hiervan is dat de visserijactiviteiten steeds meer worden verlegd naar de basis van de voedselketen. Serieus onderzoek naar de mogelijkheden voor de Nederlandse vissersvloot om op krill te gaan vissen zijn wat dat betreft een teken aan de wand. Het eind is echter in zicht: volgens visserijbiologen als Daniel Pauly zijn de zeeën binnen 50 jaar verlost van alle commerciële vissoorten.

De wereldwijde overbevissing heeft overigens wel wat weg van Hamlet, de beroemde tragedie van Shakespeare. Hoewel dit klassieke toneelstuk vooral over wraak lijkt te gaan zijn de werkelijke thema's macht, het niet willen luisteren, hebzucht, domheid en vooral besluiteloosheid. De hoofdpersoon hoort te handelen, maar aarzelt en doet uiteindelijk niets. Het gevolg laat zich raden: niets dan ellende en bijzonder veel doden.

Wat betreft de overbevissing durven overheden ook geen echte beslissingen te nemen. Er wordt geaarzeld en getwijfeld dat het een lieve lust is. Neem bijvoorbeeld het jaarlijkse visserijritueel in Brussel. De onafhankelijke biologen van de ICES presenteren een doorwrocht advies. De Europese visserijministers nemen dit vervolgens beleefd in ontvangst en vertonen al snel daarna een soort Pavlov-reactie, getriggerd door visioenen van gebarricadeerde havens en door stapels

rotte vis ontoegankelijke gemaakte regeringsgebouwen. Het gevolg laat zich raden: pappen en nathouden, halfslachtige maatregelen en een visstand die aan het kortste eind blijft trekken. Buiten Europa ziet het er nog veel en veel beroerder uit. Een sterk groeiende behoefte aan dierlijke eiwitten en een totaal gebrek aan sturing, gecombineerd met een stijgende efficiëntie van de visserijtechnieken én een schaalvergroting van de visserijsector, kunnen niet anders dan tot een triest einde leiden.

De wal zal het schip dus wel gaan keren. Alleen kent de visstand geen echte wal, maar is er eigenlijk meer sprake van een flauw oplopend zandstrand. Naarmate interessante vissoorten zoals de blauwvintonijn schaarser worden, neemt de prijs die wordt betaald voor deze vissen exponentieel toe. Ter illustratie: voor een halfwas blauwvintonijntje van 200 kilo wordt zonder problemen 25.000 euro neergeteld. Het blijft dus lonend om te blijven vissen, zelfs tot de laatste vis. Uiteindelijk zal het schip dus toch vastlopen. Niet abrupt, maar nauwelijks merkbaar en geleidelijk. Keren van het schip is echter een ander verhaal. Dat leert de ervaring met de overbeviste kabeljauwbestanden van de Grand Banks voor de kust van Newfoundland inmiddels wel. Ondanks kordaat optreden van de Canadese overheid – de visserij werd hier simpelweg gesloten – is de stand 16 jaar na het instellen van een moratorium nog steeds niet hersteld.

Tenslotte nog even terug naar Hamlet. Tijdens de beroemde scene die begint met 'to be or not to be, that's the question' spreekt de hoofdrolspeler - vrij vertaald - de wijze woorden: "Door vooraf bang te worden voor gevolgen en niet te kiezen, worden we lafaards en verziekt de somberheid de vastberadenheid en verzanden belangrijke ondernemingen door dit gepeins in loze woorden."

**Marco Kraal**  
Hoofdredacteur

